

men det Bidrag, som det ærede Medlem har været med til at give, er — tror jeg — mere theoretisk end praktisk, og det tror jeg, at den høitærede Finantsminister igaar meget udførligt har vist. Det ærede Medlem, som nu havde Ordet, sagde, at det var muligt, at der kunde være Fordel ved Forslaget paa begge Sider, uden at Noget led Tab, men jeg tror rigtig nok, at den høitærede Finantsminister meget godt har vist, at Statskassen vilde faae Tab derved, og det ærede Medlem for Fredericia (Gad), har ikke i det, han er fremkommen med, imødegaaet de Grunde, som den høitærede Finantsminister anførte. Endelig sagde det ærede Medlem for Maribo ved Forelæggelsen, at Afløsningen af Tienden kunde være en Sparekasse for vedkommende Tiendeydere, men jeg frygter rigtig nok for, at denne Sparekasse vilde blive af en egen Art. Vel henvises der i Forslagets § 11 til Landmandsbanken og Kreditforeninger, men det, at en Kreditforening bemyndiges til at udlåne, er langtfra ønskedyende med, at den gjør det, og Landmandsbanken er kun i sin Borden, men at trække Buxer paa Noget, der er i sin Borden og maasse et Intet, skal man neppe gjøre. Ved Jernbanekoncessioner kan det maasse gaa at trække Buxer paa Noget, der er i sin Borden eller et Intet, men i Forretninger af denne Art tror jeg ingenlunde, det er heldigt, og de Buxer, som her trækkes, ere ikke ringe; thi vel har den ærede Forslagsstiller rigtigst søgt at vise, at der ingen Fare er for, at Pengemarkedet paa een Gang skulde blive oversvømmet med Obligationer til et Beløb af 72 Millio-ner, men paa den anden Side har det ikke været muligt for ham at vise, at det ikke kunde ville ske, at Pengemarkedet blev oversvømmet med et meget stort Beløb. Jeg siger altsaa, at den Mulighed er tilstede, at Pengemarkedet kan blive oversvømmet med et meget stort Beløb af Obligationer, idet der er en Mulighed for, at man, om man vil, forandrer de uopsigelige Prioriteter til opsigelige, og Følgen vil i det Stykke blive lige uheldig for Statskassen og for de Private, idet Kursen vil trykke paa Obligationerne, og Renten vil stige. Man siger, at Landmandsbanken har givet Laan paa Betingelse af 6 pCt., og at deri ogsaa skulde

være indbefattet Afdrag; men jeg frygter for, at Stillingen vil kunne blive saaledes, at Afdraget vil blive meget lille, og at de 6 pCt. i Grunden udelukkende ville blive Renten. Saaledes kan Stillingen meget vel vise sig for deres Vedkommende, som allerede have faaet Laan af den vordende Bank, men ogsaa for deres Vedkommende, som have givet sig ind paa Spekulationen i Haab om, at de kunne faae Laan af Kreditforeningen, Landmandsbanken eller andre Pengeinstituter. For deres Vedkommende vil jeg spørge, om Forholdet ikke let kan stille sig saaledes, at de kunne blive uheldigt stillede, idet de faae Laan, som netop blive optagne paa Tider, da det ingenlunde er ønskeligt, at de blive optagne? Muligvis kan det endog findes, at ikke saa faa kunne derved komme til at gaa fra Gaard og Grund. Muligheden er idetmindste tilstede for, at det kan ske, ved at man forvandler en saa stor uopsigelig Pengemasse, eller hvad jeg skal kalde det, en saa stor uopsigelig Kapital, som Tienden er Vederlag for, til en opsigelig; og derved kommer ganske vist denne Mulighed tilstede. Der er endelig noget Mere, og det er, at medens vi — jeg siger tilløft — ialtsald i Bondestanden hidtil have været forfæaaede for Spekulationer, vil man nu ogsaa føre Bondestanden ind paa Spekulationernes Omraade, hvor den muligvis slet ikke magter Situationen, slet ikke magter Forholdene. Den vil spekulere paa, om det nu er heldigt at afløse eller ikke at afløse, og det vil vise sig, at den rimeligvis i dette Forhold vil komme tilfört ligeoverfor andre store Spekulanter. Endelig tror jeg ogsaa, at der vil blive en Handel og Omsætning med selve Kirketienden, som vi hidtil ikke have været Bidne til, saaledes at der ogsaa paa dette Omraade vil gives Anledning til Spekulationer, der ere alt Andet end ønskelige. Allerede da Lovforslaget fremkom, og efterat jeg havde set noget derpaa, var det meget tvivlsomt for mig, om man overhovedet vilde kunne være istand til at afløse Konge- og Kirketienden; men jeg er siden den Tid bleven betydelig bestyrket deri, og jeg skal tillade mig at sige hvorfor. Hvad Præstetienden angaar, skal det ganske vist indrømmes, at den kan afløses, men jeg tror rigtig nok ikke, at dette